

Zasady zachowania i postaw obowiązujących na lekcjach języka polskiego w klasie siódmej

1. Na lekcję przynosimy zeszyt przedmiotowy, podręcznik, ćwiczenia.
2. Brak przyborów lub zadania domowego zgłaszamy zawsze na początku lekcji.
3. W trakcie lekcji:
 - zachowujemy należytą uwagę,
 - bierzemy czynny udział, wykonujemy przydzielone zadania,
 - zapisujemy informacje podane przez nauczyciela,
 - właściwie reagujemy na polecenia nauczyciela,
 - z szacunkiem odnosimy się do nauczyciela i kolegów,
 - pracujemy samodzielnie (nie podpowiadamy i nie korzystamy z podpowiedzi, nie przywłaszczamy sobie cudzej pracy)
 - nie zakłócamy toku lekcji, (nie przeszkadzamy w prowadzeniu lekcji, pozostajemy w swoich ławkach)
 - jeżeli chcemy zabrać głos, podnosimy rękę do góry.
4. Jesteśmy przygotowani do odpowiedzi z pięciu ostatnich lekcji.
5. Każda ocena jest jawna, dostarcza nam informacji na temat postępów i trudności w nauce.
6. Możemy dwa razy w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy zapowiedziach wcześniej sprawdzianów) dodatkowo również w pierwszym dniu po chorobie (jeżeli trwała ona co najmniej tydzień).
7. O sprawdzianach jesteśmy informowani co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem. Kartkówki z ostatniej lekcji mogą być niezapowiedziane.
8. Zadania klasowe (wypracowania związane z treścią i problematyką lektury) piszemy bezpośrednio po omówieniu lektury, w terminie wspólnie uzgodnionym z nauczycielem.
9. Mamy prawo do poprawy (tylko raz) oceny niedostatecznej w terminie do 7 dni od jej uzyskania ze wskazanych przez nauczyciela prac pisemnych i z odpowiedzi ustnej.
10. Nieobecność w szkole zobowiązuje nas do nadrobienia zaległości, uzupełniania notatek w zeszycie przedmiotowym i ćwiczeniach.

Obszary aktywności podlegające ocenianiu przedmiotowemu:

- a) prace klasowe
- b) odpowiedzi ustne
- c) wypowiedzi pisemne na lekcji
- d) sprawdziany, testy, dyktanda, kartkówki
- e) recytacja poezji i prozy
- f) czytanie: głośne, ciche ze zrozumieniem
- g) prace domowe (ćwiczenia, dłuższe wypowiedzi pisemne)
- h) udział w konkursach humanistycznych, przedstawieniach, akademiach szkolnych
- i) różnorodne działania twórcze, w których uczeń prezentuje swoje pasje i wykorzystuje uzdolnienia
- j) prace długoterminowe, np. projekty, zadania dodatkowe

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY 7 A i 7 B

niedostateczny

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy 7 uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- uczeń nie potrafi wykonać zadań o niewielkim poziomie trudności

dopuszczający

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy 7 umożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- uczeń potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności

dostateczny

- poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy 7 pozwala na rozwijanie kompetencji ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej
- uczeń wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe o średnim poziomie trudności ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej

dobry

- uczeń poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne

bardzo dobry

- uczeń sprawnie się posługuje zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach

celujący

- uczeń biegle się posługuje zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania i wynikających z podstawy programowej, proponuje rozwiązania nietypowe; jest twórczy, rozwija własne uzdolnienia

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY 7

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- uważnie słucha wypowiedzi kolegów i nauczyciela
- wyraża prośbę o powtórzenie wypowiedzi
- słucha nagrania wzorcowej recytacji
- mówi na temat najważniejszych treści wysłuchanego utworu
- rozumie polecenia
- rozpoznaje fragmenty informacyjne i perswazyjne w wysłuchanym tekście
- rozpoznaje emocje towarzyszące osobie wypowiadającej się

CZYTANIE UTWORÓW LITERACKICH I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

- czyta teksty współczesne i dawne
- odczytuje tekst literacki i inne dzieła sztuki (np. obraz, rzeźba, grafika) na poziomie dosłownym, na poziomie krytycznym z pomocą nauczyciela i rówieśników określa temat utworu i poruszony problem, odnosi się do wybranych kontekstów, np biograficznego, historycznego, kulturowego
- rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym, argumentacyjnym, wskazuje w tekście argumentacyjnym tezę, argument i przykłady
- rozpoznaje w tekście najważniejsze informacje, opinię i fakty, rozróżnia fikcję i kłamstwo
- wie, czym jest perswazja, sugestia, ironia, z pomocą nauczyciela i klasy rozpoznaje aluzję
- rozróżnia elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim
- wskazuje nadawcę i adresata wypowiedzi
- dostrzega różne motywy postępowania bohaterów
- odczytując sens utworu, dostrzega podstawowe wartości, takie jak przyjaźń, wierność, patriotyzm; formułuje wnioski
- czyta utwory liryczne i zna cechy liryki jako rodzaju literackiego, zna gatunki należące do liryki: sonet, pieśń, tren
- odróżnia osobę mówiącą w wierszu od autora tekstu, bohatera utworu od podmiotu lirycznego
- zna podstawowe środki wyrazu artystycznego wypowiedzi, w tym: neologizm, prozaizm, eufemizm, inwokację
- rozpoznaje obrazy poetyckie w utworze
- czyta utwory epickie i zna cechy epiki jako rodzaju literackiego, zna gatunki należące do epiki
- wymienia elementy konstrukcyjne świata przedstawionego w utworze

- wie, czym się różni fikcja literacka od rzeczywistości
- rozróżnia narrację pierwszo- i trzecioosobową
- rozpoznaje w tekście epickim fragmenty opowiadania i opisu
- odróżnia dramat od innych rodzajów literackich, wskazuje elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog i dialog
- rozpoznaje balladę jako gatunek z pogranicza rodzajów literackich
- posługuje się spisem treści, cytatem z poszanowaniem praw autorskich
- rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł, felieton
- wyszukuje informacje w tekście popularnonaukowym, naukowym, publicystycznym
- dostrzega symbole i alegorie w tekstach kultury
- zna terminy *adaptacja filmowa* i *adaptacja teatralna*
- wymienia osoby uczestniczące w procesie powstawania przedstawienia teatralnego oraz filmu (reżyser, aktor, scenograf, charakteryzator)
- zauważa związki między dziełem literackim a innym tekstem kultury
- dokonuje przekładu intersemiotycznego tekstów kultury i interpretacji zjawisk społecznych oraz prezentuje je w ramach różnych projektów grupowych

Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

- sporządza w różnych formach notatkę dotyczącą wysłuchanej wypowiedzi
- tworzy plan dłuższej wypowiedzi
- tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w rozprawce z pomocą nauczyciela formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, samodzielnie podaje przykłady do argumentów, wnioskuje
- wypowiada się na temat
- stara się zachować poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną tekstu, a w tekstach mówionych zachowuje poprawność akcentowania wyrazów i zdań, dba o poprawną wymowę
- stara się o estetyczny zapis wypowiedzi
- wygłasza krótki monolog, podejmuje próbę wygłaszania przemówienia oraz próby uczestniczenia w dyskusji
- przygotowuje wywiad
- streszcza, skraca, parafrazuje tekst, w tym tekst popularnonaukowy
- wyraża swoje zdanie i umie je uzasadnić, odnosi się do cudzych poglądów
- pisze opowiadanie odtwórcze i twórcze; wie, jak umieścić dialog w tekście
- opisuje i charakteryzuje postaci rzeczywiste i fikcyjne
- stosuje narrację pierwszo- i trzecioosobową
- opisuje elementy dzieła malarskiego, wykorzystuje z pomocą nauczyciela odpowiednie konteksty
- układa tekst o trójdzielnej kompozycji z uwzględnieniem akapitów, stosuje cytaty
- wygłasza z pamięci tekst poetycki

Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- wie, czym jest błąd językowy
- ma podstawową wiedzę z zakresu gramatyki języka polskiego:
 - fonetyki (zna różnicę między głoską a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski

dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe; wie, na czym polega zjawisko upodobnień pod względem dźwięczności i uproszczeń grup spółgłoskowych, utraty dźwięczności w wygłosie), dostrzega rozbieżności między mową a pismem

- słowotwórstwa i słownictwa (wie, czym są wyraz podstawowy i pochodny, podstawa słowotwórcza, formant, rdzeń, rodzina wyrazów; rozumie różnicę między wyrazem pokrewnym a bliskoznacznym, dostrzega zróżnicowanie formantów pod względem ich funkcji, rozumie różnicę między realnym a słowotwórczym znaczeniem wyrazów, odróżnia typy wyrazów złożonych), zna typy skrótów i skrótowców i stosuje zasady interpunkcji w ich zapisie, świadomie wzbogaca zasób własnego słownictwa o przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy itp., odróżnia synonimy od homonimów
- fleksji (stosuje wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie partykuły *nie* z różnymi częściami mowy, rozpoznaje imiesłowowy, zna zasady ich tworzenia i odmiany)
- składni (wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie, dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie)

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej przez uważne słuchanie wypowiedzi innych jej uczestników
- żywo reaguje na wypowiedzi kolegów i nauczyciela, m.in. prosi o jej powtórzenie, uzupełnienie, wyjaśnienie
- określa tematykę wysłuchanego utworu; ocenia wartość wysłuchanego tekstu
- rozróżnia teksty o charakterze informacyjnym i perswazyjnym
- wybiera potrzebne informacje z wysłuchanego tekstu
- rozpoznaje komizm, kpinę i ironię jako wyraz intencji wypowiedzi

CZYTANIE UTWORÓW LITERACKICH I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

- podejmuje próby samodzielnego odczytania różnych tekstów współczesnych i dawnych na poziomie przenośnym, a w ich odczytaniu odnosi się do różnych kontekstów
- nazywa różne motywy postępowania bohaterów
- określa problem poruszony w utworze i ustosunkowuje się do niego
- identyfikuje w tekście poetyckim cechy liryki
- charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu
- wskazuje podstawowe środki wyrazu artystycznego wypowiedzi, w tym: neologizm, prozaizm, eufemizm, inwokację
- wyodrębnia w tekście obrazy poetyckie
- rozróżnia takie gatunki poezji, jak pieśń, hymn
- identyfikuje elementy świata przedstawionego w utworze
- odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości

- rozumie znaczenie terminów *realizm* i *fantastyka*
- odróżnia cechy gatunkowe noweli, powieści, opowiadania
- podaje przykłady utworów należących do literatury dydaktycznej
- zna cechy literatury dydaktycznej, wymienia cechy bajki i ballady
- rozpoznaje cechy dramatu jako rodzaju literackiego w tekście
- samodzielnie wyszukuje potrzebne informacje w odpowiednich źródłach, sporządza prosty przypis
- wyszukuje informacje w indeksie i przypisach
- rozpoznaje językowe i pozajęzykowe środki perswazji, np. w reklamie prasowej
- analizuje symbole i alegorie występujące w tekstach kultury
- dostrzega funkcje środków pozajęzykowych w sztuce teatralnej i filmie
- wskazuje w balladzie elementy typowe dla różnych rodzajów literackich
- analizuje związki między dziełem literackim a innym tekstem kultury
- wskazuje elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim

Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

- pisze na temat, starając się zachować przejrzystą kompozycję logiczną i spójną wypowiedzi, wyraża własne zdanie i podaje argumenty na poparcie własnego stanowiska
- zachowuje trójdzielną kompozycję dłuższej wypowiedzi, w tym w przemówieniu
- stosuje się do zasad poprawnej wymowy oraz norm dotyczących akcentowania wyrazów i zdań, zna wyjątki w akcentowaniu wyrazów,
- rozróżnia środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia
- stosuje zasady etykiety językowej i przestrzega zasad etyki mowy
- uczestniczy w dyskusji zgodnie z zasadami kultury
- dostrzega zjawisko brutalności słownej, kłamstwo i manipulację
- uczestniczy w omówieniu recytacji własnej, koleżanek i kolegów
- redaguje rozprawkę z tezą bądź hipotezą, formułuje odpowiednie argumenty i popiera je odpowiednimi przykładami
- pisze wywiad
- stosuje akapity, dba o spójne nawiązania między poszczególnymi częściami wypowiedzi
- zachowuje poprawność językową i stylistyczną tworzonego tekstu
- wykazuje dbałość o estetykę zapisu oraz poprawność ortograficzną i interpunkcyjną
- opisuje dzieło malarskie z odniesieniem do odpowiednich kontekstów; odczytuje sensy przenośne w tekstach kultury, takich jak obraz, plakat, grafika
- w tekstach własnych wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym opis sytuacji
- recytuje tekst poetycki, podejmuje próbę interpretacji głosowej z uwzględnieniem tematu i wyrażanych emocji

Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- dostrzega błędy językowe i potrafi je skorygować
- stosuje w tworzonych tekstach podstawową wiedzę językową w zakresie:
 - fonetyki (zna różnicę między głoską a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe; wie, na czym polega zjawisko upodobnień pod

względem dźwięczności i uproszczeń grup spółgłoskowych, utraty dźwięczności w wygłosie), dostrzega rozbieżności między mową a pismem

- słowotwórstwa i słownictwa (wie, czym są wyraz podstawowy i pochodny, podstawa słowotwórcza, formant, rdzeń, rodzina wyrazów; rozumie różnicę między wyrazem pokrewnym a bliskoznacznym, dostrzega zróżnicowanie formantów pod względem ich funkcji, rozumie różnicę między realnym a słowotwórczym znaczeniem wyrazów, odróżnia typy wyrazów złożonych), zna typy skrótów i skrótowców i stosuje zasady interpunkcji w ich zapisie, świadomie wzbogaca zasób własnego słownictwa o przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy itp., odróżnia synonimy od homonimów
- fleksji (stosuje wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie partykuły *nie* z różnymi częściami mowy, rozpoznaje imiesłowowy, zna zasady ich tworzenia i odmiany)
- składni (wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie, dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie)

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- słucha nagrań recytacji utworów poetyckich i prozatorskich oraz dostrzega środki wyrazu artystycznego tekstu
- analizuje i rozpoznaje intencję nadawcy wysłuchanego utworu, w tym aluzję, sugestię, manipulację

CZYTANIE TEKSTÓW PISANYCH I ODBIÓR INNYCH TEKSTÓW KULTURY

- płynnie czyta teksty współczesne i dawne, stosując się do zasad poprawnej interpunkcji, akcentowania i intonacji
- odczytuje tekst na poziomie przenośnym
- określa funkcję przeczytanego tekstu
- interpretuje tytuł utworu
- wyjaśnia motywy postępowania bohaterów, ocenia ich zachowania i postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych zasad moralnych
- dostrzega manipulację i perswazję, wartościowanie w czytanim tekście, w tym w satyrze
- określa funkcję środków artystycznego wyrazu
- analizuje elementy świata przedstawionego w utworze, omawia ich funkcję w konstrukcji utworu
- uzasadnia przynależność gatunkową różnych utworów literackich
- uzasadnia przynależność tekstu prasowego do publicystyki
- wyszukuje i porównuje informacje w różnych tekstach, m.in. popularnonaukowych i naukowych
- analizuje językowe i pozajęzykowe środki perswazji w reklamie prasowej
- odczytuje sensy przenośne i symboliczne w odbieranym tekście

MÓWIENIE

Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

- płynnie mówi na podany temat, starając się zachować zasady poprawności językowej i stylistycznej
- uzasadnia własne zdanie za pomocą rzeczowych argumentów
- dobiera środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia
- aktywnie uczestniczy w dyskusji
- wystrzega się brutalności słownej, kłamstwa i manipulacji w wypowiedzi ustnej
- pisze na temat, stosując funkcjonalną kompozycję logicznej wypowiedzi, polemizuje ze stanowiskiem innych, formułuje rzeczowe argumenty poparte celnie dobranymi przykładami
- dobiera i stosuje środki językowe odpowiednio do sytuacji i odbiorcy oraz rodzaju komunikatu
- prezentuje w dyskusji swoje stanowisko, rozwija je odpowiednio dobranymi argumentami, świadomie stosuje retoryczne środki wyrazu
- reaguje z zachowaniem zasad kultury na zjawisko brutalności słownej, kłamstwo i manipulację
- w rozprawce dobiera odpowiednie argumenty, w których odwołuje się do kontekstu literackiego, popiera je odpowiednimi przykładami
- pisze wywiad, wykorzystując zdobytą z różnych źródeł wiedzę na temat podjęty w rozmowie
- opisuje dzieło malarskie z odniesieniem do odpowiednich kontekstów; podejmuje próbę interpretacji tekstu kultury, np. obrazu, plakatu, grafiki
- w tekstach własnych wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym mowę zależną i niezależną w celu dynamizowania akcji i charakteryzowania bohatera
- recytuje tekst poetycki, interpretacje głosowo z uwzględnieniem tematu
- ocenia recytację własną, koleżanek i kolegów i przedstawia uzasadnienie swojej oceny

Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie:
- dokonuje korekty tworzonego tekstu
- analizuje elementy językowe w tekstach kultury (np. w reklamach, plakacie, w piosence), wykorzystując wiedzę o języku w zakresie:
 - fonetyki (zna różnicę między głoską a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe; wie, na czym polega zjawisko upodobnień pod względem dźwięczności i uproszczeń grup spółgłoskowych, utraty dźwięczności w wygłosie), dostrzega rozbieżności między mową a pismem
 - słowotwórstwa i słownictwa (wie, czym są wyraz podstawowy i pochodny, podstawa słowotwórcza, formant, rdzeń, rodzina wyrazów; rozumie różnicę między wyrazem pokrewnym a bliskoznacznym, dostrzega zróżnicowanie formantów pod względem ich funkcji, rozumie różnicę między realnym a słowotwórczym znaczeniem wyrazów, odróżnia typy wyrazów złożonych), zna typy skrótów i skrótowców i stosuje zasady interpunkcji w ich zapisie, świadomie wzbogaca zasób własnego słownictwa o przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy itp., odróżnia synonimy od homonimów

- fleksji (stosuje wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie partykuły *nie* z różnymi częściami mowy, rozpoznaje imiesłowcy, zna zasady ich tworzenia i odmiany)
- składni (wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie, dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie)

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- słucha nagrań recytacji utworów poetyckich i prozatorskich oraz dostrzega i ocenia zabiegi związane z prezentacją walorów artystycznych tekstu
- interpretuje wysłuchany tekst, uwzględniając intencję jego nadawcy

CZYTANIE TEKSTÓW PISANYCH I ODBIÓR INNYCH TEKSTÓW KULTURY

- płynnie czyta teksty współczesne i dawne, stosując się do zasad poprawnej interpunkcji, akcentowania, intonacji oraz uwzględnia budowę wersyfikacyjną, a także organizację rytmiczną utworu poetyckiego
- odczytuje tekst na poziomie przenośnym i symbolicznym
- wartościuje zachowania i postawy bohaterów, uwzględniając motywy ich postępowania i odwołując się do ogólnie przyjętych zasad moralnych
- ustosunkowuje się do różnych sposobów oddziaływania tekstu na odbiorcę, takich jak perswazja, manipulacja itp.
- określa funkcję środków artystycznego wyrazu, a zwłaszcza symbolu i alegorii
- interpretuje symbole występujące w różnych tekstach kultury

Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

- udowadnia swoje racje za pomocą rzeczowych argumentów ułożonych w logiczny wywód
- aktywnie uczestniczy w dyskusji, używając środków językowych wyrażających stosunek mówiącego do przedstawianych treści i nawiązując do wypowiedzi przedmówców, podejmuje próby prowadzenia dyskusji
- charakteryzując postać fikcyjną, ocenia i wartościuje jej zachowania i postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych norm moralnych
- analizuje uczucia własne i bohaterów literackich,
- próbuje interpretować głosowo wygłaszany tekst, m.in. przez poprawne stosowanie pauz w tekście zawierającym przerzutnie,
- krytycznie, rzeczowo omawia oraz ocenia recytację własną i kolegów
- pisze wypowiedzi logiczne, spójne i przejrzyste pod względem kompozycyjnym i poprawne pod względem językowym, stylistycznym, ortograficznym oraz interpunkcyjnym
- dobierając odpowiednie słownictwo, tworzy tekst wyrażający intencje nadawcy

- posługuje się odpowiednimi argumentami i przykładami w celu uzasadnienia własnego zdania
- posługując się bogatym słownictwem, redaguje różne formy wypowiedzi, m.in. opowiadanie z elementami dialogu i monologu, opisu, charakterystyki, zróżnicowane stylistycznie i funkcjonalnie opisy, recenzję i notatkę (różnorodne postaci) oraz pisma użytkowe
- odwołując się do kontekstów, tworzy rozprawkę z tezą lub hipotezą

Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- wykorzystując wiedzę o języku, analizuje elementy językowe w tekstach kultury jako świadome kształtowanie warstwy stylistycznej tekstu
- świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania w zakresie fonetyki, fleksji, składni, słownictwa

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- słucha i rozumie wypowiedzi kolegów i nauczyciela jako aktywny uczestnik różnych sytuacji mówienia w czasie zajęć lekcyjnych
- odczytuje i interpretuje zabiegi związane z prezentacją walorów artystycznych nagrania wzorcowej recytacji
- analizuje i wykorzystuje w nowych sytuacjach dydaktycznych informacje wybrane z wysłuchanego tekstu

CZYTANIE TEKSTÓW PISANYCH I ODBIÓR INNYCH TEKSTÓW KULTURY

- czyta różne teksty (zarówno współczesne, jak i dawne, przewidziane w programie nauczania) na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym
- samodzielnie interpretuje teksty pisane i inne teksty kultury, uwzględniając intencję nadawcy oraz konteksty niezbędne do interpretacji
- praktycznie wykorzystuje informacje wybrane z tekstu literackiego, popularnonaukowego, naukowego
- krytycznie ocenia i wartościuje treści, zachowania i postawy przedstawione w utworach w odniesieniu do systemu moralnego i etycznego

Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

- samodzielnie buduje spójne, logiczne, rzeczowe wypowiedzi na podany temat, w których przedstawia własne stanowisko, lub za pomocą popartych przykładami argumentów uwzględniających różne konteksty kulturowe dowodzi przyjętych racji

- aktywnie uczestniczy w dyskusji jako dyskutant lub przewodniczący, rzeczowo przedstawia swoje stanowisko i wnioski
- interpretuje głosowo wygłaszany z pamięci lub czytany tekst, uwzględniając funkcję zastosowanych środków stylistycznych
- oceniając pracę innych, przedstawia krytyczną, rzeczową refleksję wynikającą z wnikliwej analizy wykonanych zadań i erudycji polonistycznej
- pisze wypowiedzi oryginalne pod względem sposobu ujęcia tematu, w tym rozprawkę z hipotezą; wykazuje się szczególną dbałością o poprawność językową, bezbłędny zapis, logiczną kompozycję
- tworzy oryginalne notatki, posługując się bogatym słownictwem
- redaguje dłuższe formy wypowiedzi
- podejmuje próby własnej twórczości literackiej

Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- wykorzystując wiedzę o języku, odczytuje sensy symboliczne i przerośne w tekstach kultury jako efekt świadomego kształtowania warstwy stylistycznej wypowiedzi
- samodzielnie poszerza wiedzę językową i wykorzystuje ją we własnych wypowiedziach

Szczegółowe sposoby oceniania wypowiedzi ustnych i pisemnych

Ocena recytacji

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Znajomość tekstu [dwa nieznaczące błędy (w tym podpowiedzi nauczyciela) – 2 punkty; od 3 do 5 błędów – 1punkt; liczne błędy, podpowiedzi wykluczają przyznawanie punktów za kolejne kryteria; uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną]	0 – 2p.
II	Wyraźne mówienie [uczeń jest słyszany i rozumiany]	1p.
III	Właściwe tempo mówienia [dostosowane do sytuacji lirycznej ukazanej w wierszu; przestrzeganie znaków interpunkcyjnych]	1p.
IV	Wyraziste mówienie [uczeń dostosowuje sposób mówienia do sytuacji lirycznej ukazanej w wierszu; głosem wyraża uczucia, zaciekawia, wzrusza itp.]	0 – 2p.

Ocena opowiadania ustnego

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Wypowiedź (opowiadanie) wiąże się z zadaniem tematem	1p.
II	Rozwinięcie wypowiedzi w ramach określonej koncepcji ucznia	0 – 2p.
III	Spójność i logiczne uporządkowanie wypowiedzi	1p.
IV	Płynność opowiadania [właściwe tempo mówienia]	1p.
V	Wyraźne mówienie [uczeń jest dostatecznie słyszany i rozumiany]	1p.
VI	Przestrzeganie poprawności językowej [dopuszczalne 3 błędy]	1p.
VII	Wyraziste mówienie [uczeń dostosowuje sposób mówienia do sytuacji opowiadania; zaciekawia, potęguje napięcie itp.]	1p.

Ocena dialogu

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Rozmowa dotyczy podanego tematu	1p.
II	Rozwinięcie dialogu w ramach określonego tematu	0 – 2p.
III	Logiczne powiązanie ze sobą poszczególnych wypowiedzi	1p.
IV	Rozmowa stanowi spójną, zamkniętą całość [ma wstęp, rozwinięcie i zakończenie]	1p.
V	Poprawnie zapisany dialog [każda kolejna wypowiedź zapisana od nowej linii, od myślnika, wielką literą]	1p.
VI	Poprawność językowa [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VII	Poprawność ortograficzna [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VIII	Poprawność interpunkcyjna [dopuszczalne 2 błędy]	1p.

IX	Estetyka zapisu [czystość, czytelność zapisu] [dopuszczalne 1 – 2 estetyczne skreślenia]	1p.
-----------	--	------------

[Jeżeli praca liczy mniej niż połowę objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium VI, VII, VIII przyznaje się 0 punktów, zaś w kryterium 2 – 1 punkt.]

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria VI i VIII.]

Ocena instrukcji

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Realizacja tematu [Podanie dokładnych poleceń dotyczących: - sposobu wykonania czegoś (lub) - obsługi jakiegoś urządzenia (lub) - postępowania w określonych okolicznościach.]	1p.
II	Zachowanie logicznego układu podawanych kolejno poleceń	1p.
III	Rzeczowość i komunikatywność [pisanie w prosty sposób, zrozumiały dla każdego odbiorcy]	1p.
IV	Konsekwencja użytych form czasowników [uczeń stosuje bezokoliczniki, formy trybu rozkazującego lub formy 1. osoby liczby mnogiej]	1p.
V	Przejrzysty układ graficzny [np. zapis w punktach, czytelne akapity]	1p.
VI	Poprawność językowa [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VII	Poprawność ortograficzna [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VIII	Poprawność interpunkcyjna [dopuszczalny 1 błąd]	1p.
IX	Estetyka zapisu [czystość, czytelność zapisu] [dopuszczalne 1 estetyczne skreślenie]	1p.

Ocena kartki z pamiętnika

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Zgodność pracy z tematem	1p.
II	Obecność istotnych znamion formy pamiętnika: (Przedstawienie wydarzeń i faktów w narracji pierwszoosobowej, opowiadanie o zdarzeniach z pewnego dystansu czasowego, zrelacjonowanie faktów i zdarzeń, których narrator był świadkiem lub uczestnikiem, informacje o przemyśleniach, uczuciach, refleksjach piszącego – co najmniej 1 przykład, obecność odautorskich komentarzy zawierających ocenę przedstawionych zdarzeń – co najmniej 1 przykład, używanie słownictwa wartościującego dodatnio lub ujemnie)	6p.
III	Odpowiednia kompozycja (Zapis poprzedzony datą (dzień, miesiąc, rok), spójność tekstu, logiczność (nie występują nieuzasadnione powtórzenia)	1p.
IV	Poprawność językowa [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
V	Bogate słownictwo	1p.
VI	Poprawność ortograficzna [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VII	Poprawność interpunkcyjna [dopuszczalne 3 błędy]	1p.
VIII	Estetyka zapisu [czystość, czytelność zapisu] [dopuszczalne 1 estetyczne skreślenie]	1p.

Ocena listu oficjalnego

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Zgodność pracy z tematem	1p.
II	Zwiężłość, rzeczowość	1p.
III	Obecność elementów charakterystycznych dla listu [miejscowość, data, nagłówek, podpis]	1p.
IV	Odpowiedni układ graficzny	1p.

	[właściwe rozmieszczenie charakterystycznych elementów, akapity, odstępy, marginesy]	
V	Odpowiednia kompozycja [przedstawienie się, sformułowanie celu, uzasadnienie prośby (propozycji), zakończenie w grzeczny sposób]	1p.
VI	Obecność zwrotów do adresata [1 – 2 poza nagłówkiem]	1p.
VII	Poprawność językowa [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VIII	Poprawność ortograficzna [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
IX	Poprawność interpunkcyjna [dopuszczalne 3 błędy]	1p.
X	Estetyka zapisu [czystość, czytelność zapisu] [dopuszczalne 1 estetyczne skreślenie]	1p.

Ocena listu prywatnego

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Zgodność pracy z tematem	1p.
II	Rozwinięcie tematu	0 – 2p.
III	Obecność elementów charakterystycznych dla listu [miejscowość, data, nagłówek, podpis]	1p.
IV	Odpowiedni układ graficzny [właściwe rozmieszczenie charakterystycznych elementów, akapity, odstępy, marginesy]	1p.
V	Trójdzielność wypowiedzi z zachowaniem właściwych proporcji [wstęp, rozwinięcie, zakończenie]	1p.
VI	Obecność zwrotów do adresata [2 – 3 poza nagłówkiem]	1p.
VII	Poprawność językowa [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VIII	Poprawność ortograficzna [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
IX	Poprawność interpunkcyjna [dopuszczalne 3 błędy]	1p.

X	Estetyka zapisu [czystość, czytelność zapisu] [dopuszczalne 2 – 3 estetyczne skreślenia]	1p.
----------	---	------------

[Jeżeli praca liczy mniej niż połowę objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium VII, VIII, IX przyznaje się 0 punktów, zaś w kryterium 2 – 1 punkt.]

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria VII i IX.]

Ocena opisu postaci literackiej i rzeczywistej

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Obecność podstawowych elementów: 1. przedstawienie postaci 2. opis wyglądu zewnętrznego 3. nazwanie cech [nauczyciel każdorazowo określa minimalną ilość] 4. uzasadnienie podanych cech [nauczyciel każdorazowo określa minimalną ilość] 5. ocena własna [zakończenie, podsumowanie]	1p. 1p. 1p. 1p. 1p.
II	Rozwinięcie tematu	0 – 2p.
III	Spójność i logiczne uporządkowanie opisu	1p.
IV	Poprawność językowa [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
V	Poprawność ortograficzna [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VI	Poprawność interpunkcyjna [dopuszczalne 3 błędy]	1p.
VII	Estetyka zapisu i uwzględnienie odpowiedniej ilości akapitów [czystość, czytelność zapisu] [dopuszczalne 2 – 3 estetyczne skreślenia]	1p.

[Jeżeli praca liczy mniej niż połowę objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium IV, V, VI przyznaje się 0 punktów, zaś w kryterium 2 – 1 punkt.]

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria IV i VI.]

Ocena opisu krajobrazu

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Obecność podstawowych elementów opisu: <ol style="list-style-type: none">1. Opisanie tego, co przedstawia krajobraz.2. Wyodrębnienie i nazwanie elementów krajobrazu.3. Stosowanie różnorodnych przymiotników określających, np. kształt, wielkość, kolor4. Stosowanie słownictwa (sformułowania typu: <i>tuż za, dalej, bliżej, z lewej strony...</i>) sytuującego w przestrzeni opisywane elementy5. Zamieszczenie oceny krajobrazu (własne wrażenia lub refleksje)	5p.
II	Rozwinięcie tematu	0 – 2p.
III	Kompozycja [Spójność i logiczne uporządkowanie opisu]	1p.
IV	Poprawność językowa [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
V	Poprawność ortograficzna [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VI	Poprawność interpunkcyjna [dopuszczalne 3 błędy]	1p.
VII	Estetyka zapisu i uwzględnienie odpowiedniej ilości akapitów [czystość, czytelność zapisu] [dopuszczalne 2 – 3 estetyczne skreślenia]	1p.

[Jeżeli praca liczy mniej niż połowę objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium IV, V, VI przyznaje się 0 punktów, zaś w kryterium II – 1 punkt.]

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria IV i VI.]

Ocena opisu przedmiotu

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Wyodrębnienie i nazwanie elementów (części składowych) przedmiotu [niezbędne minimum ustala każdorazowo nauczyciel w zależności od opisywanego przedmiotu]	1p.
II	Stosowanie różnorodnych przymiotników (określających, np. kształt, wielkość, kolor, materiał) przy opisywaniu elementów przedmiotu	1p.
III	Stosowanie słownictwa (sformułowania typu: <i>na górze, z tyłu, pod spodem, bliżej, z lewej strony...</i>) sytuującego względem siebie opisywane elementy przedmiotu	1p.
IV	Ujęcie opisu w schemat trójdzielności wypowiedzi	1p.
V	Sformułowanie własnych wrażeń, refleksji dotyczących opisanego przedmiotu	1p.
VI	Poprawność językowa [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VII	Poprawność ortograficzna [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VIII	Poprawność interpunkcyjna [dopuszczalne 3 błędy]	1p.
IX	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów [czystość, czytelność zapisu] [dopuszczalne 2 – 3 estetyczne skreślenia]	1p.

*Kryteria nie powinny być stosowane do opisów nieskomplikowanych przedmiotów.

[Jeżeli praca liczy mniej niż połowę objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium VI, VII, VIII przyznaje się 0 punktów.]

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria VI i VIII.]

Ocena opowiadania odtwórczego
(napisanego na podstawie utworu literackiego)

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Ujęcie najważniejszych składników treści [nauczyciel określa każdorazowo dla konkretnego utworu]	1p.
II	Opowiadanie treści swoimi słowami [dopuszczalne są nieliczne zaczerpnięcia z tekstu pojedynczych wyrażeń lub zwrotów.]	1p.
III	Przedstawienie przyczynowo – skutkowego toku wydarzeń	1p.
IV	Obecność słownictwa dynamizującego tok opowiadania [nagromadzenie czasowników oraz stosowanie wyrazów wskazujących na następstwo zdarzeń]	1p.
V	Wypowiedź jest spójną, zamkniętą całością zawiera: - wprowadzenie do wydarzeń - opis ich przebiegu - zakończenie	1p.
VI	Poprawność językowa [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VII	Poprawność ortograficzna [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VIII	Poprawność interpunkcyjna [dopuszczalne 3 błędy]	1p.
IX	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów [czystość, czytelność zapisu] [dopuszczalne 2 – 3 estetyczne skreślenia]	1p.

[Jeżeli uczeń ogranicza się do przepisania utworu (lub jego fragmentów), nie przyznaje się punktów za żadne kryterium.]

[Jeżeli praca liczy mniej niż połowę objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium VI, VII, VIII przyznaje się 0 punktów.]

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria VI i VIII.]

Ocena opowiadania twórczego
(zredagowanego na podstawie zdarzeń przeżytych lub wymyślonych przez autora)

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Zgodność pracy z tematem	1p.
II	Rozwinięcie tematu	0 – 2p.
III	Przedstawienie przyczynowo – skutkowego toku wydarzeń	1p.
IV	Obecność słownictwa dynamizującego tok opowiadania [nagromadzenie czasowników oraz stosowanie wyrazów wskazujących na następstwo zdarzeń]	1p.
V	Wypowiedź jest spójną, zamkniętą całością [zawiera: - wprowadzenie do wydarzeń - opis ich przebiegu - zakończenie]	1p.
VI	Poprawność językowa [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VII	Poprawność ortograficzna [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VIII	Poprawność interpunkcyjna [dopuszczalne 3 błędy]	1p.
IX	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów [czystość, czytelność zapisu] [dopuszczalne 2 – 3 estetyczne skreślenia]	1p.

[Jeżeli praca liczy mniej niż połowę objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium VI, VII, VIII przyznaje się 0 punktów, zaś w kryterium 2 – 1 punkt.]

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria VI i VIII.]

Ocena planu ramowego
[notatka w formie planu]

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Wybór najistotniejszych wydarzeń (informacji)	0 – 2p.
II	Zapisanie wydarzeń w punktach	1p.
III	Zwięzłość, rzeczowość punktów	1p.
IV	Zapis w formie równoważników zdań lub zdań Konsekwencja zapisu	1p.
V	Poprawność językowa [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VI	Poprawność ortograficzna [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VII	Poprawność interpunkcyjna [dopuszczalny 1 błąd]	1p.
VIII	Estetyka zapisu [czystość, czytelność zapisu] [dopuszczalne 1 estetyczne skreślenie]	1p.

Ocena planu szczegółowego
[notatka w formie planu]

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Wybór najistotniejszych wydarzeń (informacji)	0 – 2p.
II	Zapisanie wydarzeń w punktach . Umiejętne uzupełnienie treści punktów podpunktami	1p.
III	Zwięzłość, rzeczowość punktów i podpunktów	1p.
IV	Zapis w formie równoważników zdań lub zdań Konsekwencja zapisu	1p.
V	Poprawność językowa [dopuszczalne 2 błędy]	1p.

VI	Poprawność ortograficzna [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VII	Poprawność interpunkcyjna [dopuszczalny 1 błąd]	1p.
VIII	Estetyka zapisu [czystość, czytelność zapisu] [dopuszczalne 1 estetyczne skreślenie]	1p.

Ocena przepisu kulinarnego

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Realizacja tematu [podanie składników i sposobu postępowania z nimi]	1p.
II	Podanie prawdopodobnej ilości składników [dotyczy także wagi, objętości]	1p.
III	Zachowanie logicznego układu podawanych czynności dotyczących postępowania ze składnikami	1p.
IV	Rzeczowość i komunikatywność [pisanie w prosty sposób, zrozumiały dla każdego odbiorcy]	1p.
V	Konsekwencja użytych form czasowników [uczeń stosuje bezokoliczniki, formy trybu rozkazującego lub formy 1. osoby liczby mnogiej]	1p.
VI	Przejrzysty zapis [dwuczęściowy: - podanie składników - informacje o kolejności czynności]	1p.
VII	Poprawność językowa [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
VIII	Poprawność ortograficzna [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
IX	Poprawność interpunkcyjna [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
X	Estetyka zapisu [czystość, czytelność zapisu] [dopuszczalne 1 – 2 estetyczne skreślenia]	1p.

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria VII i IX.]

Ocena rysunkowych konkretyzacji utworów

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Praca plastyczna jest realizacją podanego tematu	1p.
II	Związek pracy z tekstem [dopuszczalne, w zależności od stopnia trudności, 1 – 2 rozbieżności]	1p.
III	Oryginalność wyrażonej treści	1 – 2p.
IV	Oryginalność zastosowanej techniki [2 punkty przyznaje się, jeżeli uczeń do wykonania pracy użył innych materiałów niż kartka i kredki]	1 – 2p.

Ocena sprawozdania

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Opowiadanie o wydarzeniach z punktu widzenia uczestnika bądź świadka	1p.
II	Rozwinięcie tematu	0 – 2p.
III	Stosowanie czasowników w czasie przeszłym (w liczbie pojedynczej lub mnogiej)	1p.
IV	Zamieszczenie informacji o miejscu, czasie i uczestnikach wydarzeń [punkt przyznajemy za podanie wszystkich informacji]	1p.
V	Stosowanie słownictwa informującego o kolejności wydarzeń (np. <i>później, potem, następnie...</i>)	1p.
VI	Ocena wydarzeń z punktu widzenia świadka bądź uczestnika (sformułowanie wrażeń, refleksji)	1p.
VII	Wypowiedź jest spójną, zamkniętą całością [w tym: zaznaczenie akapitami trójdzielności wypowiedzi]	1p.
VIII	Poprawność językowa [dopuszczalne 2 błędy]	1p.
IX	Poprawność ortograficzna [dopuszczalne 2 błędy]	1p.

X	Poprawność interpunkcyjna [dopuszczalne 3 błędy]	1p.
XI	Estetyka zapisu [czystość, czytelność zapisu] [dopuszczalne 2 – 3 estetyczne skreślenie]	1p.

[Jeżeli praca liczy mniej niż połowę objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium VIII, IX, X przyznaje się 0 punktów, zaś w kryterium 2 – 1 punkt.]

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria VIII i X.]

Ocena zaproszenia

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I	Zamieszczenie informacji odpowiadających na pytania:	
	1. Kto? [podpis pod zaproszeniem]	1p.
	2. Kogo? [informacje o adresacie]	1p.
	3. Na co? [nazwa uroczystości, imprezy]	1p.
	4. Kiedy? [dzień, miesiąc, rok, godzina]	1p.
	5. Gdzie? [miejsce uroczystości, imprezy]	1p.
II	Zastosowanie charakterystycznego słownictwa [np. <i>uprzejmie/serdecznie zapraszam, mam zaszczyt/honor zaprosić, proszę o przybycie na...</i>]	1p.
III	Zwięzłość, rzeczowość oraz informacyjny charakter wypowiedzi	1p.
IV	Poprawność językowa [dopuszczalny 1 błąd]	1p.
V	Poprawność ortograficzna [dopuszczalny 1 błąd]	1p.
VI	Poprawność interpunkcyjna [dopuszczalny 1 błąd]	1p.
VII	Estetyka zapisu [czystość, czytelność zapisu] [dopuszczalne 1 estetyczne skreślenie]	1p.

Ocena opisu przeżyć wewnętrznych

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I. TEMAT (0 – 7)*		
1.	Rozwinięcie tematu	0 – 2p.
2.	Podanie przyczyny (okoliczności) danego przeżycia Wewnętrznego	0 – 1p.
3.	Zastosowanie słownictwa nazywającego uczucia (co najmniej 3 przykłady)	0 – 1p.
4.	Zastosowanie słownictwa opisującego wewnętrzne i zewnętrzne przejawy uczuć (co najmniej 3 przykłady)	0 – 1p.
5.	Użycie co najmniej jednego porównania i jednego związku frazeologicznego	0 – 1p.
6.	Stosowanie narracji pierwszoosobowej	0 – 1p.
II. KOMPOZYCJA (0 – 2)**		
7.	Trójdzielność wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)	0 – 1p.
8.	Spójność wypowiedzi	0 – 1p.
III. JĘZYK (0 – 3)**		
9.	Poprawność językowa	0 – 3p.
IV. ZAPIS (0 – 3)**		
10.	Poprawność ortograficzna 0bł. = 2p. 1bł. = 1p. 2bł. = 0p. Dla uczniów z dysleksją 0 – 2p. 0 – 3bł. = 2p. 4bł. = 1p. 5bł. = 0p.	0 – 2p.
11.	Poprawność interpunkcyjna (dopuszczalne 3 błędy, dla uczniów z dysleksją dopuszczalnych 6 błędów)	0 – 1p.

* Uczeń otrzymuje 0p. za pracę nie na temat.

** Jeśli praca jest krótsza niż połowa wymaganej objętości, nie przyznaje się punktów z tych kategorii.

Ocena opisu dzieła sztuki – reprodukcji obrazu

Numer kryterium	Kryteria	Liczba Punktów
I. TEMAT (0 – 10)		

1.	Zgodność pracy z tematem (opowiadanie nie może dominować nad opisem)	0 – 1p.
2.	Krótką informacją o dziele i jego twórcy	0 – 1p.
3.	Określenie tematyki obrazu (np. portret, pejzaż, martwa natura, scena batalistyczna, scena rodzajowa, malarstwo abstrakcyjne, akt)	0 – 1p.
4.	Wyodrębnienie i nazwanie charakterystycznych elementów przedstawionych na pierwszym planie obrazu	0 – 1p.
5.	Wyodrębnienie i nazwanie charakterystycznych elementów przedstawionych na drugim planie obrazu	0 – 1p.
6.	Opis tła obrazu	0 – 1p.
7.	Określenie nastroju	0 – 1p.
8.	Nazwanie cech charakterystycznych dla poszczególnych elementów – np. ich kształt, wielkość, kolor (nie wystarcza pojedyncze stwierdzenie ani wskazanie tylko jednej cechy dla różnych elementów)	0 – 1p.
9.	Stosowanie słownictwa określającego stosunki przestrzenne – np. na pierwszym planie, obok, z prawej strony, poniżej, u dołu (co najmniej cztery przykłady)	0 – 1p.
10.	Sformułowanie własnych wrażeń lub refleksji	0 – 1p.
II. KOMPOZYCJA (0 – 2)*		
11.	Trójdzielność wypowiedzi	0 – 1p.
12.	Spójność	0 – 1p.
III. JĘZYK I STYL (0 – 4)*		
13.	Poprawność językowa 0 – 3 bł. = 3p. 4 bł. = 2p. 5 – 6 bł. = 1p. 7 bł. = 0p.	0 – 3p.
14.	Funkcjonalność stylu	0 – 1p.
IV. ZAPIS (0 – 3)*		
15.	Poprawność ortograficzna 0bł. = 2p. 1bł. = 1p. 2bł. = 0p. Dla uczniów z dysleksją: 0 – 3bł. = 2p. 4bł. = 1p. 5bł. = 0p	0 – 2p.
16.	Poprawność interpunkcyjna (dopuszczalne 3 błędy, dla uczniów z dysleksją dopuszczalnych 6 błędów)	0 – 1p.

*Jeśli praca jest krótsza niż połowa wymaganej objętości, nie przyznaje się punktów z tych kategorii.

Ocena opisu sytuacji

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I. TEMAT (0 – 7)*		
1.	Zgodność pracy z tematem.	0 – 2p.
2.	Opis wydarzenia głównego.	0 – 1p.
3.	Opis zdarzeń towarzyszących [co najmniej trzech].	0 – 1p.
4.	Opis elementów tła i scenerii [co najmniej trzy przykłady]	0 – 1p.
5.	Stosowanie słownictwa dynamizującego akcję [stosowanie zwrotów typu: nagle, wtem, błyskawicznie, raptem, niespodziewanie]	0 – 1p.
6.	Poprawność merytoryczna.	0 – 1p.
II. KOMPOZYCJA (0 – 2)**		
7.	Trójdzielność wypowiedzi z zachowaniem właściwych proporcji. (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)	0 – 1p.
8.	Spójność wypowiedzi	0 – 1p.
III. JĘZYK (0 – 3)**		
9.	Poprawność językowa [0–2 bł. → 2 p.; 3–4 bł. → 1 p.; 5 bł. → 0 p.]	0 – 3p.
IV. ZAPIS (0 – 3)**		
10.	Poprawność ortograficzna [0–1 bł. → 1 p.; 2 bł. → 0 p.] [dla uczniów z dysleksją: 0–3 bł. → 1 p.; 4 bł. → 0 p.]	0 – 2p.
11.	Poprawność interpunkcyjna [dopuszczalne 2 błędy, dla uczniów z dysleksją dopuszczalne 4 błędy)	0 – 1p.

* Uczeń otrzymuje 0p. za pracę nie na temat.

** Jeśli praca jest krótsza niż połowa wymaganej objętości, nie przyznaje się punktów z tych kategorii.

Ocena rozprawki

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów

I. TEMAT (0 – 8)*		
1.	Zgodność pracy z tematem. Każde zdanie, każda myśl przybliży ucznia do pełnej realizacji tematu wypracowania. Uczeń nie odbiega od tematu.	0 – 1 p.
2.	Sformułowanie tezy. Teza jest jednoznaczna i wynika z tematu pracy. Punkt ten przyznaje się także wówczas, gdy uczeń zdecyduje się na sformułowanie we wstępie hipotezy, a tezę przedstawia dopiero w zakończeniu rozprawki.	0 – 1 p.
3.	Podanie co najmniej czterech trafnych argumentów. Forma i treść argumentów musi być jednoznacznie powiązana z przedstawioną tezą lub hipotezą.	0-1 p.
4.	Rozwinięcie pierwszego argumentu. Konkretyzacja poprzez podanie przykładu.	0 – 1 p.
5.	Rozwinięcie drugiego argumentu. Konkretyzacja poprzez podanie przykładu.	0 – 1 p.
6.	Rozwinięcie trzeciego argumentu. Konkretyzacja poprzez podanie przykładu.	0 – 1 p.
7.	Podsumowanie rozważań: <ul style="list-style-type: none"> • wniosek, uogólnienie, refleksja muszą być zgodne z przedstawioną tezą i wypływać z przedstawionej argumentacji, • potwierdzenie tezy (lub sformułowanie tezy – w przypadku - prac, w których wstępie pojawiła się hipoteza), Nie wystarczy tylko powtórzenie tezy!	0 – 1 p.
8.	Poprawność pracy pod względem merytorycznym (rzeczowym)	0 – 1 p.
II. KOMPOZYCJA (0 – 3)**		
9.	Trójdzielność wypowiedzi z zachowaniem właściwych proporcji. Praca posiada wyraźne (wydzielone graficznie) trzy segmenty: - <u>wstęp</u> - zawierający tezę (lub hipotezę); - <u>rozwinięcie</u> (argumentację); - <u>zakończenie</u> podsumowujące rozważania.	1 – 1 p.
10.	Spójność tekstu. Stosowanie językowych powiązań pomiędzy poszczególnymi częściami pracy (segmentami rozwinięcia), np. po pierwsze, z kolei, następnie, na zakończenie itp.).	0 – 1 p.
11.	Logiczność. Nie występują nieuzasadnione powtórzenia, autor nie przeczy samemu sobie.	0 – 1 p.
III. JĘZYK I STYL (0 – 4)**		

12.	<p>Poprawność językowa. Poprawne pod względem znaczeniowym słownictwo (także w związkach frazeologicznych). Poprawna odmiana wyrazów oraz budowa zdań. Poprawna fleksja i składnia. Trafnie dobrane środki językowe (nie pojawiają się: wulgaryzmy, powtarzanie wyrazów, nadużywanie wyrazów obcych). 0 – 3 bł. = 3 p. 4 bł. = 2 p. 5 - 6 bł. = 1 p. powyżej 6 bł. = 0 p.</p>	0 – 3 p.
13.	<p>Funkcjonalność stylu. Autor ujawnia się na płaszczyźnie tekstu we wszystkich częściach pracy; stosuje wskazujące na jego osobę zaimki (np. ja, mój), czasowniki w 1. os. l. poj. (np. uważam, sądzę, twierdzą itp.). Styl jest odpowiedni do formy wypowiedzi, jeśli wypracowanie nie przypomina innych form podawczych, np. charakterystyki, opowiadania czy notatki.</p>	0 – 1 p.
IV. ZAPIS (0 – 3)**		
14.	<p>Poprawność ortograficzna 0 bł. = 2 p. 1 bł. = 1 p. powyżej 2 bł. = 0 p. dla uczniów z dysleksją: 0 – 3 bł. = 2 p. 4 bł. = 1 p. powyżej 5 bł. = 0 p.</p>	0 – 2 p.
15.	<p>Poprawność interpunkcyjna dopuszczalne 3 błędy dla uczniów z dysleksją dopuszczalnych 6 błędów</p>	0 – 1 p.

* Uczeń otrzymuje 0 p. za pracę nie na temat.

** Jeśli praca jest krótsza niż połowa wymaganej objętości, nie przyznaje się punktów z tych kategorii.

Ocena wywiadu

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
I. TEMAT (0 – 8)*		
1.	Zgodność pracy z tematem – przeprowadzenie rozmowy koncentrującej się wokół określonego zagadnienia [wywiad „dla osoby” lub „dla sprawy”].	0 – 1 p.

2.	Trafny tytuł (zgodny z treścią pracy, ciekawy) wraz z dopowiedzeniem (np. wywiad z panem Markiem Jankowskim o trudnym życiu kapitana).	0 – 1 p.
3.	Poprawnie zredagowany lid [rzeczowy, zwięzły, mający związek z treścią wywiadu]	0-1p.
4.	Interesujący sposób zadawania pytań [unikanie pytań zamkniętych, dopowiedzenia, komentarze, jasność, precyzja].	0 – 1 p.
5.	Nawiązania do poprzednich wypowiedzi rozmówcy – co najmniej dwa.	0 – 1 p.
6.	Potwierdzenie autorstwa wywiadu (podpis).	0 – 1 p.
7.	Poprawność pracy pod względem merytorycznym.	0 – 1 p.
II. KOMPOZYCJA (0 – 3)**		
8.	Trójdzielność wypowiedzi [wstęp; seria pytań i odpowiedzi; podsumowanie – uogólnienie, puenta; podziękowanie]	0– 1 p.
9.	Spójność tekstu.	0 – 1 p.
10.	Logiczność [nie występują nieuzasadnione powtórzenia]	0 – 1 p.
III. JĘZYK I STYL (0 – 4)**		
11.	Poprawność językowa. 0 – 3 bł. = 3 p. 4 bł. = 2 p. 5 - 6 bł. = 1 p. powyżej 6 bł. = 0 p.	0 – 3 p.
12.	Funkcjonalność stylu [styl odpowiedni do formy wypowiedzi].	0 – 1 p.
IV. ZAPIS (0 – 3)**		
13.	Poprawność ortograficzna 0 bł. = 2 p. 1 bł. = 1 p. powyżej 2 bł. = 0 p. dla uczniów z dysleksją: 0 – 3 bł. = 2 p. 4 bł. = 1 p. powyżej 5 bł. = 0 p.	0 – 2 p.
14.	Poprawność interpunkcyjna dopuszczalne 3 błędy dla uczniów z dysleksją dopuszczalnych 6 błędów	0 – 1 p.
15.	Poprawny zapis dialogu.	0-1 p.

* Uczeń otrzymuje 0 p. za pracę nie na temat.

** Jeśli praca jest krótsza niż połowa wymaganej objętości, nie przyznaje się punktów z tych kategorii.

Ocena charakterystyki postaci rzeczywistej

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
II. TEMAT (0 – 8)*		
1.	Zgodność pracy z tematem	0 – 1 p.
2.	Przedstawienie postaci [co najmniej cztery informacje]	0 – 1 p.
3.	Opis wyglądu zewnętrznego (sposobu mówienia, poruszania się)	0-1p.
4.	Poprawne nazwanie i opisanie cech charakteru (usposobienia, umysłowości)	0 – 1 p.
5.	Uzasadnienie co najmniej czterech cech charakteru [np. przywołanie faktów z życia charakteryzowanej postaci, analiza jej postępowania, zachowania, wypowiedzi, opinii innych osób na jej temat]	0 – 1 p.
6.	Zredagowanie oceny postaci [wnioski, opinie, refleksje]	0 – 1 p.
7.	Użycie co najmniej dwóch porównań i jednego związku frazeologicznego	0 – 1 p.
II. KOMPOZYCJA (0 – 3)**		
8.	Trójdzielność wypowiedzi z zachowaniem właściwych proporcji	0– 1 p.
9.	Spójność tekstu	0 – 1 p.
10.	Logiczność [nie występują nieuzasadnione powtórzenia]	0 – 1 p.
III. JĘZYK I STYL (0 – 4)**		
11.	Poprawność językowa. 0 – 3 bł. = 3 p. 4 bł. = 2 p. 5 - 6 bł. = 1 p. powyżej 6 bł. = 0 p.	0 – 3 p.
12.	Funkcjonalność stylu [styl odpowiedni do formy wypowiedzi].	0 – 1 p.
IV. ZAPIS (0 – 3)**		
13.	Poprawność ortograficzna 0 bł. = 2 p. 1 bł. = 1 p. 2 bł. = 0 p. dla uczniów z dysleksją: 0 – 3 bł. = 2 p. 4 bł. = 1 p. 5 bł. = 0 p.	0 – 2 p.

14.	Poprawność interpunkcyjna dopuszczalne 3 błędy dla uczniów z dysleksją dopuszczalnych 6 błędów	0 – 1 p.
------------	--	-----------------

* Uczeń otrzymuje 0 p. za pracę nie na temat.

** Jeśli praca jest krótsza niż połowa wymaganej objętości, nie przyznaje się punktów z tych kategorii.

Ocena charakterystyki postaci literackiej

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
III. TEMAT (0 – 8)*		
1.	Zgodność pracy z tematem	0 – 1 p.
2.	Przedstawienie postaci [co najmniej cztery informacje]	0 – 1 p.
3.	Opis wyglądu zewnętrznego (sposobu mówienia, poruszania się)	0-1p.
4.	Poprawne nazwanie i opisanie cech charakteru (usposobienia, umysłowości)	0 – 1 p.
5.	Uzasadnienie co najmniej czterech cech charakteru [przywołanie przykładów z tekstu]	0 – 1 p.
6.	Zredagowanie oceny postaci [wnioski, opinie, refleksje]	0 – 1 p.
7.	Poprawne i uzasadnione użycie co najmniej dwóch cytatów	
8.	Użycie co najmniej dwóch porównań i jednego związku frazeologicznego	0 – 1 p.
9.	Poprawność pracy pod względem merytorycznym	
II. KOMPOZYCJA (0 – 3)**		
10.	Trójdzielność wypowiedzi z zachowaniem właściwych proporcji	0– 1 p.
11.	Spójność tekstu	0 – 1 p.
12.	Logiczność [nie występują nieuzasadnione powtórzenia]	0 – 1 p.
III. JĘZYK I STYL (0 – 4)**		
13.	Poprawność językowa. 0 – 3 bł. = 3 p. 4 bł. = 2 p. 5 - 6 bł. = 1 p. powyżej 6 bł. = 0 p.	0 – 3 p.
14.	Funkcjonalność stylu [styl odpowiedni do formy wypowiedzi].	0 – 1 p.
IV. ZAPIS (0 – 3)**		
15.	Poprawność ortograficzna	

	0 bł. = 2 p. 1 bł. = 1 p. 2 bł. = 0 p. dla uczniów z dysleksją: 0 – 3 bł. = 2 p. 4 bł. = 1 p. 5 bł. = 0 p.	0 – 2 p.
16.	Poprawność interpunkcyjna dopuszczalne 3 błędy dla uczniów z dysleksją dopuszczalnych 6 błędów	0 – 1 p.

* Uczeń otrzymuje 0 p. za pracę nie na temat.

** Jeśli praca jest krótsza niż połowa wymaganej objętości, nie przyznaje się punktów z tych kategorii.

Ocena charakterystyki porównawczej postaci literackich

Numer kryterium	Kryteria	Liczba punktów
IV. TEMAT (0 – 8)*		
1.	Zgodność pracy z tematem merytorycznym	0 – 1 p.
2.	Przedstawienie postaci [co najmniej trzy informacje o każdej z nich]	0 – 1 p.
3.	Opis wyglądu zewnętrznego (sposobu mówienia, poruszania się)	0-1p.
4.	Poprawne nazwanie i opisanie cech charakteru (usposobienia, umysłowości)	0 – 1 p.
5.	Porównanie co najmniej czterech cech charakteru opisywanych postaci	0 – 1 p.
6.	Przywołanie co najmniej trzech przykładów z tekstu uzasadniających cechy charakteru bohaterów	
7.	Zredagowanie oceny postaci [wnioski, opinie, refleksje]	0 – 1 p.
8.	Poprawne i uzasadnione użycie co najmniej dwóch cytatów	
9.	Poprawność pracy pod względem merytorycznym	
II. KOMPOZYCJA (0 – 3)**		
10.	Trójdzielność wypowiedzi z zachowaniem właściwych proporcji	0– 1 p.
11.	Spójność tekstu	0 – 1 p.
12.	Logiczność [nie występują nieuzasadnione powtórzenia]	0 – 1 p.
III. JĘZYK I STYL (0 – 4)**		

13.	Poprawność językowa. 0 – 3 bł. = 3 p. 4 bł. = 2 p. 5 - 6 bł. = 1 p. powyżej 6 bł. = 0 p.	0 – 3 p.
14.	Funkcjonalność stylu [styl odpowiedni do formy wypowiedzi].	0 – 1 p.
IV. ZAPIS (0 – 3)**		
15.	Poprawność ortograficzna 0 bł. = 2 p. 1 bł. = 1 p. 2 bł. = 0 p. dla uczniów z dysleksją: 0 – 3 bł. = 2 p. 4 bł. = 1 p. 5 bł. = 0 p.	0 – 2 p.
16.	Poprawność interpunkcyjna dopuszczalne 3 błędy dla uczniów z dysleksją dopuszczalnych 6 błędów	0 – 1 p.

* Uczeń otrzymuje 0 p. za pracę nie na temat.

** Jeśli praca jest krótsza niż połowa wymaganej objętości, nie przyznaje się punktów z tych kategorii.

Szczegółowe sposoby oceniania

Sprawdziany, testy, formy pisemne oceniane są według systemu procentowego:

90% - 100 % > cel

80 % – 89% > bdb

70 % – 79 % > db

60 % – 69 % > dst

30% – 50 % > dop

Dyktanda

0 błędów > cel

2 błędy zasadnicze > bdb

3 błędy zasadnicze > +db

4 błędy zasadnicze > db

5 błędów zasadniczych > +dst

6 błędów zasadniczych > dst

7 błędów zasadniczych > +dop

8 błędów zasadniczych > dop

9 i więcej błędów zasadniczych > ndst

* 2 błędy II stopnia = 1 błąd zasadniczy

* 3 błędy interpunkcyjne = 1 błąd zasadniczy

Sposoby oceniania prac pisemnych uczniów dyslektycznych.

Wypracowania

W wypracowaniach klasowych ortografia nie jest uwzględniana. Bierze się przede wszystkim pod uwagę treść pracy, kompozycję oraz jej poprawność językową i stylistyczną. Nauczyciel nie odejmuje punktów za błędy ortograficzne.

Wypracowania domowe podlegają normalnej ocenie, również pod względem ortograficznym. W domu uczeń ma możliwość i obowiązek pracy ze słownikiem ortograficznym.

Dyktanda

0 błędów zasadniczych > cel

3 błędy zasadnicze > bdb

4 błędy zasadnicze > -bdb

5 błędów zasadniczych > +db

6 błędów zasadniczych > db

7 błędów zasadniczych > -db

8-9 błędów zasadniczych > +dst

10-11 błędów zasadniczych > dst

12-13 błędów zasadniczych > +dop

14-16 błędów zasadniczych > dop

17 i więcej błędów zasadniczych > ndst